

อำนาจหน้าที่ของ อบต. ในการแก้ปัญหาเอกชนเดือดร้อน

คดีปกครองที่จะนำมาเล่าสู่กันฟังฉบับนี้ เป็นกรณีที่เอกชนร้องขอให้ อบต. ก่อสร้างถนนในที่สาธารณะ ซึ่งอยู่ติดกับที่ดินของตนเองเพื่อออกสู่ทางสาธารณะและแก้ปัญหาเกี่ยวกับการขนส่งผลผลิตทางการเกษตร และผลผลิตตกค้างเนื่องจากไม่มีผู้ซื้อ

เมื่อ อบต. เป็นหน่วยงานทางปกครองที่กฎหมายกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่น หาก อบต. ไม่ดำเนินการตามคำขอจะถือว่าละเลยต่อหน้าที่หรือไม่ ?

ข้อเท็จจริง คือ ผู้ฟ้องคดีประกอบอาชีพเกษตรกรทำสวนมะพร้าวในที่ดินมีโฉนดเนื้อที่ประมาณ 20 ไร่ แต่ที่ดินดังกล่าวไม่มีทางออกสู่ทางสาธารณะ ทำให้ได้รับความเดือดร้อนในการขนส่งมะพร้าวออกไปขาย มีผู้มารับซื้อมะพร้าวในราคาต่ำ จึงร้องขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 (อบต.) ก่อสร้างถนนตามแนวสาธารณะหนองวังบ้าน ซึ่งติดกับที่ดินของผู้ฟ้องคดี ซึ่งการก่อสร้างดังกล่าว จะทำให้เกษตรกรอีกหลายรายได้รับประโยชน์จากการก่อสร้างถนน อีกด้วย

ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 (นายอำเภอ) ได้มีหนังสือแจ้งว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ไม่สามารถดำเนินการตามที่ร้องขอได้ เนื่องจากยังไม่มีโครงการตามแผนพัฒนาตำบลและที่สาธารณะประโยชน์ก็ยังไม่มีการขอใช้ตามระเบียบของทางราชการ โดยเพื่อการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จะพิจารณาก่อสร้างสะพานทางเดินเชื่อมระหว่างที่ดินผู้ฟ้องคดีกับสถานีอนามัย เพื่อให้มีทางออกสู่ทางสาธารณะได้

ผู้ฟ้องคดีจึงฟ้องขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีจัดสร้างถนนสาธารณะดังกล่าว และชดเชยค่าเสียหาย

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสาม (อบต., นายก อบต., นายอำเภอ) ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ปฏิบัติหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เมื่อพื้นที่ที่ผู้ฟ้องคดีมีความประสงค์จะให้ก่อสร้างถนนมีสภาพพื้นดินเป็นดินเหลวอ่อนตัวง่ายและลำรางมีขนาดโดยประมาณกว้างเฉลี่ย 18 เมตร ยาว 1,200 เมตร ซึ่งโดยลักษณะของสภาพพื้นที่ หากจะมีการก่อสร้างถนนย่อมต้องมีการปรับปรุงสภาพพื้นที่โดยใช้งบประมาณเป็นจำนวนมาก แม้จะทำให้เกษตรกรอีกหลายรายได้รับประโยชน์จากการก่อสร้างก็ตาม แต่การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 พิจารณาเห็นว่า มีงบประมาณค่อนข้างจำกัดในการจัดทำโครงการต่าง ๆ จำต้องพิจารณาถึงความจำเป็นเร่งด่วน จำนวนงบประมาณและการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในพื้นที่ทั้งตำบล

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 และผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 (นายก อบต.) จึงมิได้เพิกเฉยในการที่จะแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนเสียหายของผู้ฟ้องคดี กลับปรากฏว่าได้มีการนำคำขอของผู้ฟ้องคดีไปพิจารณาในการประชุมประชาคมหมู่บ้านและตำบล รวมทั้งการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อีกทั้งยังได้มีการบรรจุโครงการก่อสร้างถนนตามคำขอของผู้ฟ้องคดีไว้ในแผนพัฒนาตำบลประจำปี พ.ศ. 2554 แม้โครงการดังกล่าวจะถูกบรรจุอยู่ในลำดับที่ 20 ของแผนพัฒนาตำบล เนื่องจากเห็นว่า ยังไม่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องรีบดำเนินการ กรณีถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ตามนัยมาตรา 66 มาตรา 67 (1) และมาตรา 68 (7) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลตามนัยมาตรา 69/1 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 แล้ว ดังนั้น จึงไม่อาจถือได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ และไม่เป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 278/2557)

คดีนี้เป็นอุทธรณ์ที่ดีสำหรับ อบต. ซึ่งเป็นหน่วยงานท้องถิ่นที่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นของตน แต่เมื่อปัจเจกบุคคลมีปัญหาความเดือดร้อนและต้องการให้ อบต. แก้ไขปัญหาโดยดำเนินการตามหน้าที่เพื่อประโยชน์สาธารณะ อบต. ย่อมต้องพิจารณาถึงความจำเป็นเร่งด่วนของ ปัญหาและประโยชน์ที่ประชาชนและทางราชการจะได้รับประกอบกับจำนวนงบประมาณที่มีอยู่ประกอบกัน หาก อบต. หรือหน่วยงานของรัฐได้มีการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดแล้ว แม้ความเดือดร้อนของปัจเจกบุคคล ยังไม่ได้รับการแก้ไข ก็ยังไม่อาจถือเป็นการละเลยต่อหน้าที่ครับ !

นายปกครอง
